

بعد از حمله به مسجد کرمان و آتش زدن آن، پزشکان مشهدی و جامعه پزشکی این شهر تصمیم گرفتند، بیمارانی که با دفترچه ارتش مراجعه می کنند را ویزیت نکنند

دستگیری ۲ استاد دانشگاه علوم پزشکی

هر وقت حرف از واقعه بیمارستان امام رضا (ع) در سال ۵۷ به میان می آید همه فکرشان به دنبال این است که چماق داران به بیمارستان و بخش اطفال حمله کردند و مردم را کتک زدند و کشتند، اما کمتر به دلیل این واقعه اشاره شده است. اینکه جرقه آن از کجا کلید خورد و چرا این اتفاقات افتاد. بعد از حمله عوامل رژیم شاه به حرم امام رضا (ع) در ۲۹ آبان ماه، روزهای پر جنب و جوش تحصن ها و تظاهرات مردم مشهد رخ داد. روزهایی که اوج آن ها در عاشورا تا سوعا، بود. در این دوره زمانی بیمارستان شاه رضا که انقلابیون آن را امام رضا (ع) نامگذاری کردند هم یکی از پاتوق های اصلی انقلابیون شده بود.

یوسف متولی حقیقی در کتاب تاریخ معاصر مشهد این موضوع را این گونه مورد اشاره قرار داده است: «روز ۳۰ آبان به دنبال اجتماع گروهی از پزشکان، دانشگاهیان و کارکنان بیمارستان شهناز پهلوی (مصدق - قائم) در بیمارستان شاه رضا و اعتراض آنان به دستگیری پرفسور هادی رضوانی و دکتر روحانی، اجتماع کنندگان اعلام کردند تا آزادی این دونفر از بیمارستان خارج نخواستند شد. در روز بعد با حضور آیت... مرعشی و چند تن از روحانیون در بیمارستان شاه رضا برای پایان دادن به تحصن پزشکان و دانشگاهیان، متخصصان با اطلاع از آزادی بازداشت شدگان به تحصن خود پایان دادند. آیت... قمی و گروهی دیگر از مراجع و روحانیون در سوم آذر با صدور اعلامیه ای ضمن محکوم کردن حادثه حمله ماموران رژیم به حرم مطهر، روز یکشنبه پنجم آذر را عزای عمومی اعلام کردند. پس از صدور اعلامیه های علما مبتنی بر تعطیلی و عزای عمومی، از همان روزهای نخستین آذر ماه ۱۳۵۷، تظاهرات، اعتصابات و راه پیمایی ها به نحو چشمگیری در مشهد گسترش یافت.»

دکتر حسین فتاحی معصوم، یکی از شاهدان عینی حادثه می گوید: آبان همان سال بلندگوهای روی جیب گذاشته بودند و موسیقی پخش می کردند، ما هم در بیمارستان شروع کردیم به راهپیمایی، آن ها از آن سمت فریاد می زدند «جاوید شاه» ما هم از این سمت نرده های گفتیم «بگو مرگ بر شاه» نزدیک در بیمارستان آمدند و ۲ نفر از اساتید ما را بازداشت کردند و بردند. ما هم گفتیم هیچ کس به خانه نرود، همانجا تحصن کردیم تا روز بعد مجبور شدند اساتیدمان را آزاد کنند.

می خواستند مردم را بترسانند

حجت الاسلام محرابی، یکی دیگر از فعالان روزهای به ثمر رسیدن انقلاب در مشهد تعریف می کند: تظاهرات گسترده مردم همچنان ادامه داشت، آذر سال ۱۳۵۷ همزمان با ماه محرم شده بود. وابستگان رژیم پهلوی که توان مقابله با مردم را در خود نمی دیدند دهه اول محرم سکوت کردند اما پس از پایان دهه اول به این فکر افتادند تا ضرب شستی نشان دهند و مردم را سر جای شان بنشانند، گویا آن ها باور نداشتند دیگر کارشان به پایان رسیده است. شاه دوستان و سلطنت طلب ها در روز ۲۱ آذر در خیابان های مشهد تظاهراتی به نفع شاه به راه انداختند. آنان در راهپیمایی خود در مسیر خیابان های پهلوی (امام خمینی)، چهارراه لشکر، دیدگاه لشکر، سردادور و بهار در حالی که بعضی از آن ها مسلح بودند و عکس های شاه را در دست داشتند. به سمت فلکه تقی آباد حرکت کردند. در این راهپیمایی ضمن سردادن شعارهایی چون «جاوید شاه» عکس های آیت... خمینی را در مسیر حرکت خود پاره می کردند. گروهی از مردم مشهد در واکنش به این حرکت، پس از تجمع در منزل آیت... شیرازی به سمت فلکه ضد (میدان بسیج) حرکت کرده و در نهایت با سلطنت طلبان درگیر شدند، اما دخالت پلیس باعث متفرق شدن انقلابیون شد.

آغاز حادثه از بیمارستان ۱۷ شهریور

ما جرا به همین جا ختم نشد. به گفته حاضران آن زمان، پزشکان که این وضعیت را دیده بودند تصمیم گرفتند هر کس با دفترچه های ارتش به بیمارستان مراجعه کند او را ویزیت نکنند یا دفترچه اش را قبول نکنند. دکتر حسین فتاحی معصوم می گوید: این هم باعث خشم ارتشیان شاه دوست شده بود. از طرفی مردم و جامعه پزشکی به احترام شهدای ۱۷ شهریور نام بیمارستان ۶ بهمن را به ۱۷ شهریور تغییر داده بودند. ۲۲ آذر، طرفداران سلطنت راهپیمایی راه انداختند و به سمت میدان پهلوی (عدل خمینی)، خیابان کوهسنگی حرکت

وقایع انقلاب به نقل از جامعه پزشکی بیمارستان امام رضا (ع) پاتوق انقلابیون

یکی از حوادثی که سبب شد تا چهره منفور پهلوی در شهر مشهد بیش از پیش نمایان شود واقعه ۲۳ آذر بیمارستان امام رضا (ع) بود. این حرکت رژیم افزایش سرعت جریانات انقلاب در سطح شهر و مشهد و استان خراسان را به دنبال داشت. در این واقعه علاوه بر مردم پزشکان هم بسیار نقش مهم و موثری داشتند. شهر آرا این هفته قصد دارد تا نگاهی کوتاه به نقش پزشکان و پرستارانی که در آن واقعه حضور داشتند بیندازد.